

CP007 การพัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (ADR) จากช่องว่างความรู้ของผู้มีประวัติเกิดADR

เบญจมาศ บุตดาวงศ์

โรงพยาบาลโนนคูณ ศรีสะเกษ

อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (ADR) ส่งผลต่อความปลอดภัยและคุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่บุคลากรทางการแพทย์คำนึงถึง มีการพัฒนาระบบเฝ้าระวังติดตามและการสื่อสารในหน่วยบริการเครือข่ายสาธารณสุข พร้อมทั้งหาวิธีสื่อสารกับผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องแต่ยังพบว่าผู้มีประวัติเกิด ADR ส่วนหนึ่งไม่รับรู้ข้อมูลการเกิด ADR ไม่ได้ปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองประวัติ ADRs จึงไม่ได้อยู่กับตัวผู้ป่วยหรือเชื่อมโยงไปถึงแหล่งรับยาอื่นๆ จึงพบการเกิด ADRs ซ้ำจากนอกระบบเครือข่ายบริการ 4 ราย ผู้มีประวัติเกิด ADR หรือผู้ดูแลมีส่วนสำคัญที่จะช่วยเฝ้าระวังและป้องกันการเกิดเหตุการณ์ซ้ำ การศึกษาจึงต้องการสำรวจการรับรู้และการป้องกันตนเองของผู้ที่เคยเกิด ADR ซึ่งผ่านการประเมินและให้คำปรึกษาแนะนำตามขั้นตอนของเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอโนนคูณ ในฐานข้อมูลของโรงพยาบาลโนนคูณ ณ มีนาคมปี 2555 1,063 ราย สุ่มกลุ่มตัวอย่าง 321 ราย ใช้วิธีการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและมีคำถามปลายเปิด ผลการศึกษา พบว่าผู้ป่วยสามารถจำอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาได้ร้อยละ 94 การรับรู้เกี่ยวกับยา พบว่า ผู้ป่วยจำชื่อยาได้ร้อยละ 59 จำสรรพคุณยาได้ ร้อยละ 78 ส่วนลักษณะยา ได้แก่รูปร่าง สี ขนาด รูปแบบของยาผู้ป่วยจำได้ ร้อยละ 83 มีผู้ที่เกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยามากกว่า 1 ครั้งก่อนเข้ารับประเมินในระบบติดตามของเครือข่ายร้อยละ 28

ผู้ป่วยมีแนวทางการป้องกันการเกิด ADR ซ้ำโดยแสดงบัตร ADRs ร้อยละ 43 ในกลุ่มนี้ ร้อยละ 22 เนื่องจากบัตรหาย มีการแจ้งข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ด้วยวาจา ร้อยละ 83 สมาชิกในครอบครัว ทราบประวัติการเกิด ADR ร้อยละ 70 แต่ทราบชื่อยา ร้อยละ 19

ข้อเสนอแนะสำหรับบุคลากรทางสาธารณสุขควรเน้นย้ำให้ผู้มีประวัติ ADR เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญ โดยใช้วิธีการสื่อสารทั้งทางวาจา เอกสารหรือรูปภาพประกอบ แก่ผู้ป่วยหรือผู้ดูแล นอกจากนี้บุคลากรสาธารณสุขควรได้รับการถ่ายทอดปัญหาและมุมมองของผู้ป่วย ที่อาจเกิดจากการรับรู้ ข้อจำกัดของการปฏิบัติตัวเพื่อเป็นแนวทางของการพัฒนางานด้านอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาครอบคลุมและเชื่อมโยงไปทั้งระบบ